

อภิชาติ สดวาร์วิวัฒน์, อมรา ทองหงส์, สมาน สยมภูจินันท์, อัญญา วากัส, ธนวันต์ กาบภิรมย์, อิทธิพล ราชประสิทธิ์, ลลิต ศิริทรัพย์จันทร์, วิชาญ ปาวัน

ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 21 ระหว่างวันที่ 24 – 30 พฤษภาคม 2558 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. การระบาดของไข้หวัดใหญ่ในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง จังหวัดน่าน ได้รับรายงานจากสำนักควบคุมป้องกันโรคที่ 10 ว่าได้รับแจ้งจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุ่งช้าง พบผู้ป่วยไข้หวัด จำนวน 63 ราย เพศชาย 32 ราย เพศหญิง 31 ราย อายุระหว่าง 13 – 18 ปี ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง ในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จำนวน 11 ห้องเรียน ตั้งแต่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้ป่วยรายแรก เริ่มป่วยวันที่ 18 พ.ค. 2558 เข้ารับการรักษาที่ รพ.ทุ่งช้าง วันที่ 19 พ.ค. 2558 เป็นผู้ป่วยนอก 7 ราย ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการ ไข้ ไอ เจ็บคอ น้ำมูกไหล แพทย์วินิจฉัย Acute pharyngitis ประวัติเสี่ยง เรียนร่วมชั้นเดียวกัน ดื่มน้ำจาก ก๊อกน้ำดื่มร่วมกัน ขาดการป้องกันส่วนบุคคล เช่น การใส่ผ้าปิดปาก และจามขณะป่วย ทีม SRRT อำเภอทุ่งช้าง ออกสอบสวนโรค วันที่ 22 พ.ค. 2558 ค้นหาผู้ป่วยในครอบครัวและชุมชน จากข้อมูล เพิ่มเติมถึงวันที่ 27 พ.ค. 2558 พบผู้ป่วย 186 คน เป็นนักเรียน 184 คน (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 508 คน) เป็นเพศชาย 66 คน เพศหญิง 72 คน กระจายทั้งหมด 17 ห้องเรียน พบมากที่สุดในห้องมัธยมปีที่ 4/1 เก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ Influenza สายพันธุ์ A H3N2 ซึ่งมักจะระบาดตามฤดูกาลแต่อาการไม่รุนแรง ขณะนี้ โรงเรียนปิดเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 28 พ.ค. 2558

2. การระบาดของโรค leptospirosis ตั้งแต่วันที่ 19 - 23 พฤษภาคม 2558 ต.อิหล่า อ.อุ้มผาง จ.ศรีสะเกษ สาเหตุเกิดจากการที่ผู้ป่วยลงลุยน้ำล่อคลองระบายน้ำตามโครงการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ตำบลละ 1 ล้านบาท 12 หมู่บ้าน สองลำห้วย คือ ลำห้วยหว้าและลำห้วยกุง มีประชาชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงในการลงน้ำทั้งหมด 507 คน มีอาการป่วย ทั้งหมด 48 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล 27 ราย เป็นผู้ป่วยนอก 10 ราย ผู้ป่วยใน 17 ราย (ผู้ป่วยหนัก 4 ราย ส่งต่อ 1 ราย ขอไปประหาร 1 ราย) active case finding 55 ราย (รักษาที่คลินิก และ รพ.สต. 52 ราย) ตรวจ leptotiter positive 2 ราย ส่งตรวจที่

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 5 ราย ทีมจากสำนักงานสาธารณสุข จังหวัด โรงพยาบาลอุ้มผางพิสัย และรพ.สต. ออกค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2558 และเก็บน้ำส่งตรวจ พร้อมประสานทีม SRRT อำเภอ ปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ เกษตรอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล ออกประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในวันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2558

3. ผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ ทั้งหมดเป็นนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลดอนหายไศก อำเภอหนองหาน มาโรงพยาบาลด้วยอาการปวดท้องคลื่นไส้ อาเจียน แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Food poisoning ผู้ป่วยรับการรักษาในโรงพยาบาล 6 ราย ผู้ป่วยนอก 18 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดมีประวัติการรับประทานอาหารร่วมกัน คือ ข้าวมันไก่ และเลือดไก่ ซึ่งเป็นอาหารมื้อเที่ยงของวันที่ 25 พฤษภาคม 2558 โดยเนื้อไก่สดและเลือดไก่ แม่ครัวซื้อมาจากตลาดอุดรเมืองทอง และมีไก่บางส่วนจากห้างแห่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2558 เวลา 11.00 น. แล้วนำมาเก็บในถังแช่ในน้ำแข็ง จากนั้นแม่ครัวจึงนำมาประกอบอาหารในวันที่ 25 พฤษภาคม 2558 เวลา 10.00 – 11.00 น. นักเรียนเริ่มรับประทานอาหารเวลา 11.30 – 12.00 น. ซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ป.1 – ป.6 จำนวน 198 คน ผู้ป่วยรายแรก เริ่มมีอาการเวลา 21.00 น. ส่วนผู้ป่วยรายอื่น ๆ มีอาการในเวลาใกล้เคียงกัน โดยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลดอนหายไศก จำนวน 24 ราย ทีม SRRT อ.หนองหาน ดำเนินการสอบสวนโรคและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมพบว่า มีผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงจำนวน 79 ราย รักษาที่ รพ.สต. ดอนหายไศก 35 ราย และดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหาร ได้แก่ เนื้อไก่สด เลือดไก่ เนื้อไก่ต้ม เลือดไก่สุก น้ำจิ้ม ข้าวมัน อย่างละ 1 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์อุดรธานี อยู่ระหว่างตรวจ การควบคุมโรคที่ได้ดำเนินการ 1) ให้ความรู้ในครูและนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันโรคอุจจาระร่วง อาหารเป็นพิษ สาเหตุ อาการ และการป้องกัน 2) ทำความสะอาดโรงอาหาร สถานที่ปรุงและเก็บภาชนะอุปกรณ์ ให้ถูกสุขลักษณะ ให้ความรู้ผู้ปรุงและชั้นตอนที่ถูกต้องในการเตรียมอาหาร 3) ให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์แก่

หมู่บ้านทางหอกระจายข่าว 4) แจ้งเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ในพื้นที่ ได้ติดตามและเฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่และรายงานทุกวัน ตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม - 8 มิถุนายน 2558 เป็นระยะเวลา 14 วัน

4. สถานการณ์โรค Leptospirosis

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 24 พฤษภาคม 2558 พบผู้ป่วย 378 ราย จาก 48 จังหวัด อัตราป่วย 0.58 ต่อแสนประชากร เสียชีวิต 5 ราย อัตราตาย 0.01 ต่อแสนประชากร อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1 : 0.22 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด คือ 55 - 64 ปี (20.37%), 45 - 54 ปี (20.37%), 35 - 44 ปี (19.58%) ส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม

ร้อยละ 52.1 รับจ้างร้อยละ 22.8 และนักเรียนร้อยละ 7.7 จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ระนอง (3.95 ต่อประชากรแสนคน) นครศรีธรรมราช (3.10) ศรีสะเกษ (2.73) นาน (1.88) อุบลราชธานี (1.73) และพบว่าแนวโน้มของโรคจะเพิ่มสูงขึ้นในเดือนมิถุนายนเป็นต้นไป ซึ่งเป็นช่วงเข้าสู่ฤดูฝนและช่วงเริ่มต้นฤดูการทำนาของเกษตรกร

การพยากรณ์โรคและภัยสุขภาพ ประจำสัปดาห์นี้ คาดว่า จะมีแนวโน้มพบผู้ป่วยโรคนี้เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะพื้นที่ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 21 Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 21st week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 สัปดาห์ที่ 21

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 21st Week 2015

Disease	2015				Case* (Current 4 week)	Mean** (2010-2014)	Cumulative 2015	
	Week 18	Week 19	Week 20	Week 21			Cases	Deaths
	Cases	Cases	Cases	Cases				
Cholera	1	0	0	0	1	37	4	0
Influenza	595	636	522	281	2034	2199	29287	22
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	1	6	0
Measles	17	13	14	6	50	222	344	0
Diphtheria	0	1	1	0	2	1	4	0
Pertussis	1	0	0	0	1	1	16	0
Pneumonia (Admitted)	2577	2500	2249	1065	8391	10716	78342	215
Leptospirosis	18	20	24	2	64	217	398	6
Hand, foot and mouth disease	196	251	251	209	907	2455	10981	1
Total D.H.F.	1205	1472	1308	371	4356	7424	15207	10

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)